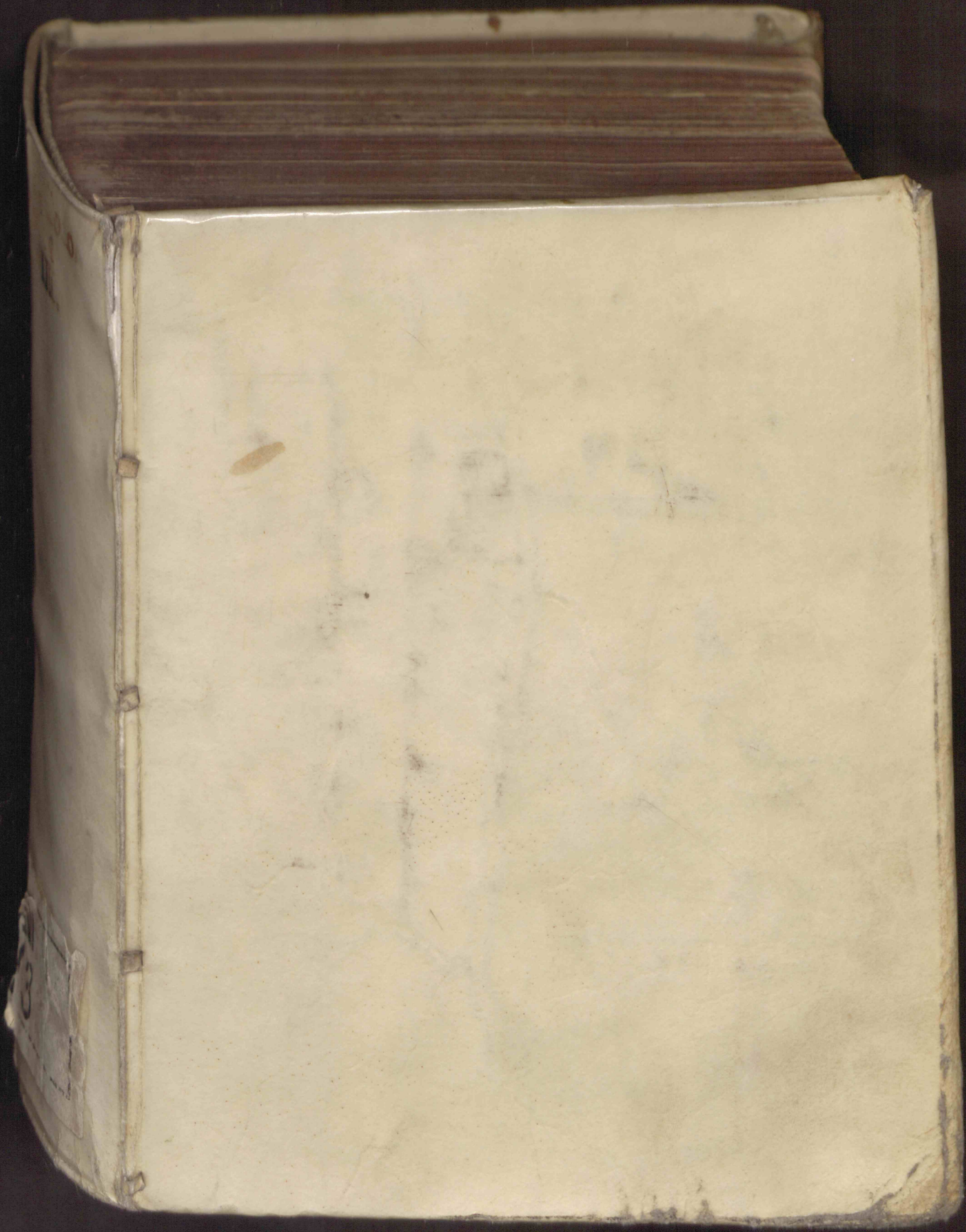

Nr 13

80

- Thorunensium professio subjectionis et fidei etc.
2. ^{Idem Sermo Germanice} Andreæ Olbowski sermo ad Ordines Civitatis Gedanensis.
3. ^{Idem Responsum Germanice} Responsum Senatus et Ordinum.
4. Andr. Olbowski sermo ad Cas. Maj. pro matrimonio Michælis Reg. Pol. sermo parentalis in exequiis Joh. Casimiri Reg. Pol.
5. Oratio de inundationibus, imprimis illa circa Elbingam.
7. Joach. Pastorij oratio de præcipuis beneficiis et successibus etc.
8. Diadema gloria Michæli Reg. Pol. consecratum.
9. Serenina karvata Wiara.
10. Oliva pacis.
11. Joh. Markiewicz decima Cleri secularis in Reg. Pol. defensa.
12. ^{Joh. Nalicki} Polonia decimarum, pro Latr. Soc. Jesu contra libellum Marchenij.
13. Joh. Markiewicz decima Cleri sec. in judicio sacre congregationis vindicata.
14. ^{Idem} decima Cleri secul. sacre congregationi representata.
15. Speculum Zeli etc.
16. Antonij Malegonelli Panegyricus Johanni III. Reg. Pol. Romæ dictus.
17. Dab. Baltfimmigf. Fölsu.
18. M. Ernesti Königs provocatio à decreto abdicationis Thorunensi.
19. Dr. Kaufm. Dädr. Verhandlung vnder Allf. Spargit. Hafften.
20. Kaufm. Dädr. Verhandlung.
21. Kaufm. Dädr. Verhandlung.
22. Verhandlung Dädr. Dädr. Königsberg vng. Dädr. Dädr.
23. Verhandlung Dädr. Dädr. Dädr. Dädr. Dädr.
24. Kaufm. Dädr. Dädr. Dädr. Dädr. Dädr.
25. Brünia Rande deduction von vng. admiralitäts und Commertz. Collegio in Brandenburgischen 3. Dädr. Dädr.
26. Brandenburgische Dädr. Dädr. Dädr. Dädr. Dädr.
27. 3. Brandenburgische edicta, von Kopfgehirn, gebürtigen Dädr. Dädr.

28. Beschreibung des nützlichen des Gucksteins Brand. in Königsberg
29. Eberardi Wassenbergii Saguntus in Dentisio non deleta.
30. J. G. Saliceti vnguentum Dautzig
31. Insuperb.
32. Ordnung Zettel über das Exstern vor Disputatio
33. C. C. Zumblerius vnguentum über den Dautzigen vnguentum.
34. Beschreibung der Begräbnis ceremonien Stephani Reg. Pol.
35. Michaelis Fridewaldi accusatio criminalis etc.
36. Brief der medicorum in Elbing, wie man sich zu
Verzehr zu präserviren.
37. Libellus Honicus ad Reg. Pol. cum responsione.
38. ^{37. Tagatio famosi illius Scripti a. 1711. pro. Socico p. 1711. 1711.}
~~Libellus Honicus~~ vnguentum vnguentum etc. in causa Mich. Glagorij.
39. M. Christ. Hoppij abfegung der aufschlag etc.
40. Michaelis Glagorij vnguentum vnguentum etc.

1
P R O F E S S I O

Subjectionis & Fidei,
SERENISSIMO AC POTENTISSIMO
PRINCIPI AC DOMINO, DNO.

JOANNI CASIMIRO,
REGI POLONIÆ, MAGNO
DUCI LITHUANIÆ &c. &c. &c.
SVECORUM, GOTTHORUM, VANDALO-
RUMQVE, HÆREDITARIO
R E G I,

Coram.

EJUSDEM SACRÆ AC SERENISSIMÆ
REGIÆ MAIESTATIS
L E G A T O,

ILLUSTRISSIMO AC REVERENDISSIMO
DOMINO, DNO.

ANDREA COMITE DE LESNO,

Episcopo Culmeñ & Pomesań, Præposito
Plocesń, Regni Poloniæ

PROCANCELLARIO,

SPECTABILI SENATV ET RELIQVIS ORDINIBVS
POPVLOQVE VNIVERSO

Civitatis THORUNENSIS, in Terris PRUSSIÆ Primariæ,
More Majorum, Soleñni jurejurando, edita.

Die XII. Aprilis, Anno M. DC. XLIX.

THORUNII, Apud MICHAELEM KARNALL.

E. XVIII 428 nie not. wyd. in 4°
Journ. XXV 261

N excelsò Inçlyti Regni Poloniæ,
 disponentibus fatis & applaudentibus Or-
 dinum suffragijs Electus, ac diademate in-
 augurali haut ita pridem redimitus, Sere-
 nissim⁹ ac Potentissimus REX JOANNES
 CASIMIRUS, jam confederat solio, cùm
 in eas, ab ipsis auspiciatissimi regiminis pri-
 mordijs, potissimùm incubuit curas, ut, per omnes longè late-
 què patentis Regni partes, tutissima Imperij, in animis fideli-
 um subditorum, sibi excitaret retineretque munimenta. Ab
 ijs igitur exorsus oris, qvas nefando rebellionis crimine Nisovi-
 us miles, plebsquè agrestis, inaudito Majoribus profanaverat,
 funestaveratque exemplo, ita qvassatas, qvæ ad Pontum Euxi-
 num extenduntur, & qvas excutere vesana, barbarorumq; au-
 xilij efferata, plebs etiamnùm conatur, manu Regiâ, appre-
 hendit Reipublicæ Polonæ habenas, ut, dùm reluctantes pla-
 cido Clementiæ Regiæ potiùs retinere fræno, qvàm vindicib⁹
 ad obsequium reducere armis satagit, à fidelissimis quoqvè Di-
 tionum Borussiacarum, intrà sinum Baltici maris, incolis obla-
 tum ultrò, Justi ac pacati in Terras Prussiæ imperij, acceptaret
 gubernaculum. Dùm verò, pacis, in regionibus infestatis, seu
 indulgentia, seu ferro, restaurandæ cogitationibus districto, nō
 vacabat ardentissima oculis Regijs coràm usurpare Majorum
 Civitatum Prutenicarum subjectionis studia, placuit OPTIMO
 PRINCIPI, per LEGATUM suum, publicam fidei ac subjectionis,
 fidelissimorum usqueqvaqve subditorum sponte sua alacriter
 parentium, excipere professionem. Cui tam illustri, qvæ Ma-
 jestatem Principis repræsentare debebat, functioni, cùm Illu-

strissimum & Reverendissimum Dominū ANDREAM COMITEM
 de LESNO, Culmen Episcopum, Regni Procancellarium, exa-
 ctissimo undiquaqve destinasset Judicio, fidissima semper Se-
 renissimis Poloniae Regibus Civitas, in Prutenico Climate Pri-
 maria, THORUNIAM, insigni gestientium animorum ardore
 REGIS ac DOMINI sui plurimis nominibus sibi acceptissimum
 praestolabatur LEGATUM. Vix ergo primus advolaverat ad-
 ventus Illustrissimi & Reverendissimi LEGATI Nuncius, cum
 Spectabilis Senatus Civitatis Thorunens de excipiendo, pro di-
 gnitate tantae legationis, TANTO HOSPITE, serias instituit deli-
 berationes, compertoque, Illustrissimum ac Reverendissimum
 Dominum LEGATUM ad diem 10. Aprilis adfuturum, inter alia,
 venerationis erga Principem, & observantiae erga Illustrissi-
 mum & Reverendissimum Dominum LEGATUM, hoc pri-
 mum extare voluit, indicia, ut duos e medio sui, Nobiles &
 Spectabiles videl: DDnn. JOANNEM KISLING, Proconsulem, &
 FRIDERICUM GERNET Consulem, designaret Deputatos, qui in
 ulteriori Istulae, tumescente vernalibus undis alveo ultra soli-
 tum stagnantis, ripa adventanti in occursum salutem perquam
 observanter ferrent, & per medios rapidi fluvii fluctus, ad exul-
 tantis utris deducerent moenia. Illucescente igitur die Men-
 sis Aprilis decima Spectabilis Senatûs Thorunensis DDnn De-
 putati, hora ante meridiem circiter decima, navigio, (pontis
 enim toto Regno Poloniae celeberrimi usum, rapida, post gla-
 ciem licet jam disiectam, fluminis vis interceperat,) transna-
 vigationi Illustrissimi & Reverendissimi Domini LEGATI peri-
 stromatis & tapetibus exornato, se commiserunt, aucto navi-
 culae splendore Illustris & Magnifici Domini ALBERTI à CZARNE

CZERSKI Castellani Culmeñ, Bobrowniceñ &c. Capitanei, aliorumquè cùm ex Clero Diœceseos tùm Nobilitate, præsentia, qvi Illustrissimo & Reverendissimo Domino LEGATO obviam ire properabant, & adnitentibus remigiis littus adversum feliciter tenuère. Ubi Spectabilis Senatûs Deputati, reliquis ex inclyto Equeſtri Ordine, rhedarum adminiculo, quæ ad manus erant, Illustrissimo & Reverendissimo DOMINO EPISCOPO in occursum, modico itineris spatio, effusis, approximantem, in planitie primo pontis ultra insularis aditui proximè adjacentem, operiebantur, Illustrissimumquè & Reverendissimum DOMINUM LEGATUM, in ipsis aggeris, intra littus & promontorium ab Austro imminens, congesti faucibus è curru exscendentem, Nobilis & Spectabilis Dominus JOANNES KISLING, nomine Spectabilis Senatûs, totiusquè Civitatis, hac salutavit, & in Urbem invitavit.

ORATIONE.

Illustrissime atque Reverendissime
Domine, Dñe. gratiosissime.

PLurimùm laudis fidelib9 ex eo accrescit subditis, quando Eos, qvi personam Regum Principumquè; suorum sustinent, atquè præclaro aliquo defunguntur munere publico, reverenter excipiunt, debitoquè cultûs & venerationis prosequuntur studio. Non de-

flexit unqvàm à recto consilii hujus tramite Civitas quoquè Thorunenſis, inter Prutenicas Primaria, in eam potiffimè curam ſemper incumbens, ut omnis irreverentiæ inexpiabili flagitio exempta, honorificum, erga SERENISSIMOS REGES ſuos Eorundemquè LEGATOS, obſervantiæ decus fido conſtantique retentaret animo. Qvod & ut ad præſens palàm teſtatum redderet, id negotii, Spectab: Civitatis ejusdem Magiſtratus, Nobis è medio ſui injunxit Deputatis, ut Illuſtrit: Veſtrę Reverendiſſimæ, ex Speciali, Sacræ atque Sereniſſimæ R. Majeſtatis, DOMINI DOMINI NOSTRI Clementiſſimi, Commiſſione, ad Oram Pruſſiæ feliciter nunc advenienti, devotiſſimo trans Iſtulam in occurſum iremus pectore, qvantoquè applauſu Reverendiſſimæ Illuſtritatis Veſtrę Univerſa Civitas gratiſſimā opperiatuſ præſentiam, publico noſtro explicaremus teſtimonio. Abſit longè execrandum nefas iſtud, ut dicta prolataque noſtra fædo adulationis alicujus polluamus crimine: Rectam potiùs, eamq; inſallacem debiti officiij atque reverentiæ profeſſi ſince-

sinceritatem, ardentem, Numini Divino, pro ea, quâ Illustr: Vestra Reverendissima beneficio Altissimi nunc fruitur, incolumitate, & quo nomine Eidem ferventissimâ mente congratulamur, exolvimus grates. Cujus diuturnitatem sicuti Spectab: Magistratus unâ nobiscum gratulabundo exoptat animi affectu, ita ut Illustrias Vestra Reuerendissima Ciuitatis jura & immunitates, intemeratâ fidei constantiâ acquisitas, sveto singulari favore suo porrò complecti, inquè avertendis ejusdem præjudiciis & difficultatibus, quibus subinde, Fati inclementia, præsentiumq; temporum duritie, nullo suo merito, involvitur, validum suum adjumentum gratiosissimè accomodare dignetur, eo, quô par est, observantiæ obsecrat studio. Quod reliquum est, Illustr. Vestram Reverendissimam perquam observantissimè rogamus, ut, trajecto prius flumine, ad Urbem Regiam, festo animorum gaudio exultantem, felici cursu gratiosissimè progredi, jussuquè & mandata, à S. R. Majestate sibi benignissimè commissa, ibidem in publicum exponere dignetur, ex-

per-

pertura profectò non tantùm promptissimum illius, erga REGEM & DOMINVM suum, debitæ subjectionis & fidelitatis obsequium, sed etiam observantiam, qvam Illust. Vestræ Reverendissimæ, uti REGIO, magni nominis & dignationis, LEGATO, Locique sui Ordinario, à se omninò deberi, obsequentissimo agnoscit animo.

Cui, salutationis invitationisque solennis, officio, Illustrissimus & Reverendissim⁹ Dominus LEGATVS, his planè respondit

V E R B I S :

Inter prima & præcipua fidelissimorum subditorū debitę erga Principes & Dominos suos devotionis & venerationis indicia, non postremum illud est, ut venientes ad se Eos, qui vice munereq; Ipsorum funguntur, quo par est honore & observantia excipiant. Perspecta quidem satis est SACRÆ REGIÆ MAIESTATI, DOMINO MEO Clementissimo, PRIMARIÆ hujus CIVITATIS, erga Divos Prædecessores suos, Serenissimos REGES POLONIÆ, uti fidelitas, ita fidelissimorum & devotissimorum animorum

rum propensio. Sed dùm Ego, à Sacra Regia Majestate ad hanc Ciuitatem Delegatus, satis abundè eam experior, tantò luculentius ejusdem præbebo Sac. Reg. Majestati testimonium, qvò majora vicissim gratiæ & benevolentix Ipsius Majestatis in hanc Civitatem redundant argumenta. Mea porrò studia, qvæ in primordiis statim, uti hujus, qvò in Repub: fungor, Officii, ita, Divini Numinis annuente gratiâ, Loci istius Episcopatus, Civitati huic obtuli, semperque testari conatus sum, eò in me semper majora erunt, qvò propensiores ejusdem experior voluntates, gratantibusquè adeò animis Me excipientem lubens ingredior.

Finierat Illustrissimus & Reverendissimus DOMINUS LEGATUS, & ad littus vicinum ilicò, cum ornatissimo, qvalis Magnum SENATOREM Regni, & PRÆSULEM, apprimè decebat, Ipse venustâ corporis proceritate, habituqve, qui Antistitibus in itinere usurpatur, decorus, processerat; ubi, in ipsa fluminis alluentis crepidine, luctantem cum adversis undis phaselum aliquantis per operiens, datam sibi opportunè à Nobil: & Spectabilibus Dominis Deputatis Senatus, de controversâ inter utrumqve pontem Insulâ, & præjudiciis Civitati ibidem illatis, informationem placidè admisit, promptumqve, apud Sacram Regiam Majestatem, eâ in re, Civitati pollicitus patrociniû, in navim.

quæ interim adducebatur, honorificè ab omnibus habitus sublevatusquè, pedem intulit. Quæ cum, læto nautarum celestinate soluta, medio nataret flumine, disposita, in aggere mœnibus Civitatis contiguo, in tonuere tormenta, festivisq; in fastigio turris Prætorianæ, tympana & tubæ cœlum feriêre clangoribus. Incitatus his Nautarum, remos alacriter ducentium, incaluit fervor, superatisquè, palmularum vi, fluctibus, navim, quâ TANTVS HOSPES vehebatur, ponti, ab opportuna navium statione nuncupato, feliciter, atquè ex voto, applicuere. Stabat in ripâ innumabilis, extra Urbis mœnia effusa, sexu & conditione varians, multitudo, cum Illustrissimus & Reverendissimus DOMINVS LEGATVS, è Nauigio egressus, & à plurimis è Clero ac Nobilitate, adventum Ejusdem opperientib9, honorificè salutatus ac prehensus, Rhedam, huic fini præparatam, conscenderet, reliquis ex comitatu ad alios currûs, in honorem Illustrissimi & Reverendissimi Domini LEGATI ibidem dispositos, dilapsis. Ita Illustrissimus & Reverendissimus DOMINVS LEGATVS, prolixo, antecedaneorum vehiculorum, hominumquè varij generis, comitatu, Urbem, per portam ponti naviculariorum iminentem, auspiciatò ingressus, splendide ad diversorium, in foro Civitatis, è regione Prætorii Australi, Eidem assignatum, inter Ordines militum sclopetariorum, longâ serie, per viam, quâ ibatur, publicam, utrinq; dispositos, crepantibus ad gestientis lætitiæ motûs sclopetis, & concinentibus, in Specula Prætorii, protensis vexillis exornata, lituis tympanisque, magnificè deducitur; limenquè diversorij feliciter supergresso, iteratus Sclopetorum tormentorumquè fragor, indicium fuit, non minori cum lætitiæ sensu, intra Ci-

vitatem, Illustrissimum & Reverendissimum DOMINUM LEGATVM receptum fuisse, quàm extrà eandem, ultrà Vistulam, fuerat salutatus, atquè invitatus. Vixdùm Illustrissimus & Reverendissimus DOMINVS LEGATUS in triclinium, mansioni suæ apparatus, pedem penetraverat, cùm alij Spectabilis Senatûs Domini Depp: Nobiles & Spectabiles IOANNES PRUSS, Proconsul Præsident, & IOANNES ECCARDVS Consul, adfuere, quorum primus debitam Spectabilis Senatûs, totiusque Civitatis, erga Illustrissimum & Reverendissimum Dominum Legatum, observantiam his denuò confirmavit verbis: In publico omnium gaudio effusum, tripudiantis multitudinis, quem Reverendissima Illustr: Sua spectare dignata fuisset, occursum, gestientium animorum plausum, fulgurantium machinarum intra nubila resonantia murmura, satis superquè argumento fuisse, adventum Illustr: Suę Magistratui Populoquè Torunensi esse acceptissimum. Idque jure merito. Quantum enim horrida, infelici Interregno, ex orbitate Reip. omnes luctu occupasset tempestas; tantum splendorem præsentix Illustr: Suę Reverendissimæ serenare lætitiâ hanc diem, gratâ ad Posteror, redeuntium Libertatis temporum, memoriâ, faustissimam, quâ Reverendissima Illustr. Sua,

MAXIMI REGVM, Magnæ Dignationis Legatus,
 Lætissimi, Felicitatis CASIMIRIANÆ, Angelus
 Nuntij, qvod LESZCZINIORUM proprium, hûc ap-
 pulisset. Eapropter, quemadmodum Principibus
 solenne, initia novorum Imperiorum à Clementiâ
 & benignitate auspicari; itâ Magistratui populoq;
 Civitatis, quibus obsequii gloria relicta, compete-
 re, sanctiora Fidei & subjectionis edere testimonia.
 Hæcce, iteratâ exceptione suâ, omni venerationis
 cultu Illustr. suæ Reverendissimæ se deponere;
 DEum precantes, ut Illustritat: suam Reverendissi-
 mam perennante votorum prosperitate, Reip. or-
 namento, cælitùs beare velit. Cujus vindiciis, jura,
 &, quas vitâ ipsâ cariores possiderent, libertates
 suas, ceu vigilantissimo earundem Custodi, debi-
 torum Officiorum ac studiorum demississimâ cum
 oblatione, quâ universi, qvâ singuli, summâ ani-
 morum commendarent observantiâ.

Quibus Illustrissimus & Reverendissimus DOMINUS LE-
 GATUS hæc benevolè admodùm reposuit. Quò plura
 & luculentiora, Spectabilis Magistratus, totaque
 Civi-

Civitas, in Ipsum, in personâ S. R. M. ad Eandem venientem, honoris & observantiæ exhiberet documenta, eò majora erga S. R. M. debitę subjectionis & venerationis illos præbere testimonia. Quæ uti S. R. M. futura essent gratissima, ita se has felici adventûs sui congratulationes, prosperæque valetudinis, cum quibusvis felicitatum augmentis, eâ, quâ par est, animi gratitudine, accipere comprecationes. Triplici nomine Civitatem hanc obstrictum sibi animum Illius, & quasi captivum, tenere affectum; Officii nempe, quô fungeretur in Republicâ; Senatoriæ Terrarum Prussiæ dignitatis; & Pastoralis Muneris ratione. Omnia hæc non aliud ab Ipso exigere, quàm, ut, sicut toti⁹ Provinciæ, cui se jure jurando obstrinxisset, immunitates, ita Civitatis istius Iura & Privilegia, à Serenissimis Regibus Poloniæ eidem benignissimè collata, tueretur, & defenderet. Quod eò majori semper adnifurus esset studio, quò majorem in Se, uti Spectabilis Magistratûs, ita totius Civitatis, agnosceret propensionem; & inter tot gravissimas totius Reipublicæ cu-

ras, non postremam semper sibi fore, tam addictæ, Sibi Civitati benè velle, benè precari; quod non tam verbis, quàm reipsâ & effectu, quibusvis occasionibus, esset expertura.

Receptô itaqve, eum ad modum, intrâ Civitatem & diversorij parietes, Illustrissimo & Reverendissimo DOMINO LEGATO peractisqvè & procuratis reliquis, in colendo exhibendoq; tanti fastigii LEGATO, necessariis, reliquum inclinantis diei quieti datum fuit. Postridiè, qui dies fuit Dominicus, Illustrissimus & Reverendissimus DOMINVS LEGATVS, insinuat priùs Spectabili Senatui, per Secretarium Civitatis, fidei lîteris, tempus, excipiendi, fidelitatis & subjectionis, juramenti, in diem sequentem præstituit. Quod Spectabilis Magistratus, affixo, ad valvas Prætorii, portasq; Civitatis præcipuas, Edicto, ex formulâ antiquitùs receptâ, publico, intimari omnibus ac singulis, curavit. Appetente igitur luce, Mensis Aprilis, duodecimâ, cùm præparatis primùm, ad tam sacrum jurisjurandi actum, per publicas ex suggestu, in templo Civitatis Beatissimæ Virgini dicato, paræneses, populi animis, Senatus & reliqui Ordines Civitatis in Curiâ, populusquè, ad sonitum majoris in Prætorio Campanæ, in foro confertim, confluxissent, horâ ante meridiem decimâ, Illustrissimus & Reuerendissimus DOMINUS LEGATVS, exploratâ priùs Ejusdem voluntate, per tres è medio Senatus Consules Deputatos, Nobiles & Spectabiles DDDnnn.FRIDERICUM LICHTFUS, ERNESTVM WEISS, & IACOBVM AVGSTIN, ad exponenda Legationis Mandata, perqvàm obser-

rum Terrarum Prussiae, Illustrissimi videl: DOMINI IOANNIS KOS,
 PALATINI CVLMEN. Terrarum Prussiae Thesaurarii, Kowalevieñ.
 Borzuchovieñ. &c. Capitanei, Illustris Domini ALBERTI à
 CZARNE CZERSKY CASTELLANI CVLMEN. Bobrownicen. &c. Ca-
 pitanei, Magnifici Dñi MICHAELIS à CANDEN TRZCZYNSKI Suc-
 camerarii Pomeraniae, florisquè ex CLERO & NOBILITATE, Co-
 mitatu, in Prætorium Civitatis, universo Senatu, ex loco præ-
 standi homagii, ad infimum vsquè scalæ, quâ areæ inferiori
 conjungitur, gradum, obviam procedente, splendide & ma-
 gnificè deducitur. Ubi, Episcopali conspicuus Infulâ, in sellâ
 editiori loco dispositâ, cū confedisset, ad Spectabilem Senatum
 ac Scabinos Veteris & Novæ Civitatis, qui, ex subselliis, utrinq;,
 combinato ordine, dispositis, Illustrissimo & Reverendissimo
 Domino Legato, debitâ cum observantiâ, assurrexerunt, stan-
 tesq; è regione Sexaginta viros, hanc, magnâ cum oris gravita-
 te, & vocis faviloquentiâ, propositionis loco, habuit.

ORATIONEM:

MNibus verè Regiis virtutibus, quæ in o-
 ptimo quovis inveniri possunt Principe,
 ornatus & imbut⁹ Serenissimus JOAN-
 NES CASIMIRUS Dei gratiâ, pari feli-
 citate elect⁹ ac coronat⁹ REX POLONIÆ, MAGNUS
 Dux Litthuaniae, &c. &c. &c. inter prima & præci-
 pua, uti Regnorum quorumvis, ita felicissimi sui re-
 gimi-

giminis, super subiectum populū de super sibi commissi, fulcra & firmamenta, ducit, Clementiam in subditos & benevolentiam, quā amorē eorundem in se conciliet: felicius enim eā, quā metu, regnant semper & imperant Reges ac Principes. Hujus tam eximie virtutis radios, dū in omnes subiectorum Sibi populorum partes SUA MAIESTAS, DOMINVS. meus CLEMENTISSIMUS, explicat, ut etiam, sicuti Nobilissima hæc Terrarum Prusie Provincia, ita Majores ejusdem Civitates, præcipuè verò Primaria hæc iisdem benevolentie benignissimi PRINCIPIS radiis illustrentur, ME OFFICIALEM & DELEGATUM suum hūc misit, in commissisque dedit, ut nomine Ejusdē MAIESTATIS primū omnem gratiā, favorem, & quidquid ab Optimo Principe desiderari potest, uti Spectabili Magistratui, ita toti Civitati declarem. Erat quidem in votis S. R. M. Dñi MEI CLEMENTISSIMI, ut ipse in personā Conspectum Sui fruendum fidelibus subditis præberet, optimos quosuis in rectè factis confirmaret, malis poenas irrogaret, afflictis & miseris succurreret, oppressos à
poten-

potentiâ opprimentium liberaret, & quodcunque officii penes Optimum Principem superesset, faceret; Sed quia imminetia in Rempub: pericula, eò majora, quò effrēnata furibundæ plebis & inconditę multitudinis rabies, quæ nondum tanto sanguine Christiani populi innocentissimè effusi exsatiari potuit, magis indies sævit, Sac: Reg: Majestatem eò potius vocant, ubi non aliud remedium periclitantis Reipublicę, quàm in Personâ Suæ Majestatis, Cujus venientis vel ipsa fama, majori, quàm numerosissimę Exercitûs Cohortes, terrori hosti esse potest. Dilato hoc, ad feliciora Reipublicę tempora, adventûs Sui in Terras Has studio, Mihi eam demandavit Prövinciam, ut solitû SERENISSIMIS REGIBUS POLONIÆ Iuramentum à Spectabili Magistratu totâquē Ciuitate recipiam. Ita quidem S. R. M. de Ciuitate hac persuasa est, quòd fidelitatem eandem quâ ergà Divos Prędecessores suos semper floruit, & abundè ingruentibus in eam periculis insigni, & ad multâ posteritatem memorandâ, Fortitudine contestata est, ita S. quoquē R. M.

sine renovatione etiam hujus Sacramenti constantissimè servabit: Sed ne antiquis consuetudinibus, quas uti omnia omnium jura Sacrosanctè observare desiderat, in aliquo derogare videatur, id exequendum Mihi demandavit. Exequor ego itaque jussa & mandata mei Principis; Fidelitates vicissim Vestræ promptis animis exequantur, subjecti-
onemq; suam Ore simul & Corde solitâ juramenti formâ **S. R. M.** ac **R**egno testentur, omnem gratiam & benevolentiam **OPTIMI PRINCIPIS** semper experturæ.

Ad quam Nobilis & Spectabilis Dn. **HENRICVS STROBAND**
Proconsul Senatûs Populique Thorunens: nomine, tale
perquam observanter reddidit.

R E S P O N S V M:

Sacratissimæ Regiæ Majestatis,
Serenissimi Potentissimique **PRINCIPIS** ac **DOMINI**
Dñi. **JOANNIS CASIMIRI** DEI gratiâ **R**-
gis Polonię, Magni Ducis Lithuanie, Rusię, Prus-
się, Masovię, Samogitię, Livonię, Smolenscię,
Czernichovięquę, nec non Suecorum, Gottho-
rum

rum Vandalorumquè hereditarii Regis, Domini,
Dñi Nostri Clementissimi, Magnę Dignationis &
summę authoritatis Domine Commissarie:

Jllustrissime & Reverendissime Domi-
ne, Dñe gratiosissime.

Hoc omninò haftenùs erat unicum, Re-
gię huic Civitati ejusdemq; Senatui, Or-
dinibus ac Universis Civibus maximè in
votis, posteaquàm Augustis mortalitatis
reliquijs, Divi VLADISLAI IV. (quę Omnis cogitet
memoria & Posteritas loquatur) per publicas satis
parentatum fuisset lacrimas, ut expleto tam inge-
nti planctu, in sublimem florentissimi hujus Regni
Thronum, is coelitus demitteretur Successor, sub
cujus secundissimo ductu & auspiciis, adspirante
DEI favore, concussa, Interregni motibus, Orbis
Sarmatici fata restaurari, adeoque & Borussia, altà
cæteroquin ab externis hostibus, summo DEI be-
neficio, pace gaudens, hujus quoq; communis fe-
licitatis splendore illustrari posset. Enimverò,
quòd Diuina Majestas ardentissima suspiria nostra

exaudiverit, ac tanti, quod ab Ejus bonitate speravimus, desiderii nos omnes compotes reddiderit, id verò ultrà jam peracta Electionis & Coronationis solennia, hæc insuper moderna festivitas, luculenter commonstrat. Illuxit nimirum nobis post gratissimi Syderis, MAGNI videlicet illius Indomitæ Gentium DOMITORIS tristissimum occasum, Sydus aliud verè Serenissimum; SERENISSIMVS inquam ac POTENTISSIMVS REX & DOMINVS, Dñs. JOANNES CASIMIRUS, DOMINVS NOSTER CLEMENTISSIMVS, tantæ MAIESTATIS capacissim⁹ PRINCEPS, quem faustis ominibus, concordibus omnium perinclyti Regni Statuum & Ordinum suffragiis, Nationum deniquè & Populorum gratantium consensu, in Regale Paternum simul & Fratrum fastigium evectum, & sacro diademate inauguratum, pro Rege ac Dño Nostro Unico humillimâ mente nunc veneramur. Pro quo tam ineffabili ab alto nobis collato munere, sicuti Regnatori omnium Immortali DEO, grates, quas animo concipere possumus, & agimus & habemus, jure meritò ma-

tò maximas, ita ut perpetua ista omnia sint, nec ulli unquam vicissitudini reddantur obnoxia, Serenissimæ Regiæ Majestati Domino Nostro Clementissimo stabile Regnum, Augustam, cui nihil unquam negetur, in Regnatrice domo Felicitatem, Triumphorum in hostes Magnitudinem, Longam deniq; ac Incolumem in fideles subditos Dominationem, ab Eodem Imperiorum Præside DEO prostratâ humilitate aprecamur. Cumque tam ex literis S. R. M. ad Magistratum & Universos Ordines clementissimè datis, quàm etiam ex Reverendissimæ Illustritatis Vestræ, nomine Ejusdem Augustæ Majestatis, in medium gratiosissimè allatâ propositione, demissâ animorum attentione omnes perceperint, quemadmodum Serenissima Sua Majestas non modò gratiam Regiam fideli suæ Civitati benignissimè offerre, verùm etiam glorioso Divorum suorum Decessorum, Serenissimorum Regum Poloniæ exemplo, Fidelitatis Iuramentū, per Reverendissimam Illustrit: Vestram clementissimè requirere dignata sit, utique Regiam istam

Clementiam, tam munificentissimè oblatam, Senatus, cum universis Ordinibus ac Civibus, gratissimis, prouti par est, & humillimis exosculantur animis: Officii juxta debiti demississimè adgnoscentes, quod licet ante Mensis tantum unius decursum, circa anniversariam Magistratum electionem, Sacre Regiæ Majestati, Domino suo Clementissimo, juramenti nexu fidem suam obstrinxerint, hocquè ipso, quòd erga Reges & Dominos suos juratam semper mentem gerant, evidenter testati sint: Nihilominus & nunc, Clementissimæ Sacre Regiæ Majestatis voluntati obsecundando, sempiternum suum decus, obsequii dico & subjectionis auctoramentum, in Reverendissimæ Illust. Vestræ manûs consignare, & Orbi Christiano comprobare sint parati. Atque hoc quidem tantò ferventiori alacritate effectui dare propositum habent, quantò devotiori cum. gratitudine suos ad animos revocant, S. R. M. munificentissimam benignitatem, quâ in ipsis statim capeßiti feliciter regiminis primordiis Serenissima Sua Majestas Regiis suis diplomati-

matibus omnia Iura, Privilegia, immunitates, & antiquas consuetudines, Civitati benè meritè clementissimè confirmare est dignata. In quâ S. R. M. Divinæ proximâ clementiâ omnem spem & fiduciam suam imposterum quoquè constantissimè collocantes, id insuper humillimè persvasum habent, & devotissimè etiam obsecrant, cum Magistratu hujus Civitatis, Ordines, ut in abolendis quoquè nonnullis, quæ Civitatem hanc magnoperè hucusq; affixerunt, & etiam nùm premunt, gravaminib⁹, Serenissima sua Majestas, Regiâ Suâ mediante auctoritate, paternam adhibere medelam clementissimè dignetur. Singulariter autem, ut aliquorum tantum mentionem faciam⁹, id demississimè rogamus à S. R. M. ne præter finitimum antiquum teloneum, contra vetustissima pacis perpetuæ pacta, tum & generalia harum Terrarum ac Specialia Civitatis hujus jura, vectigalibus aliis, & novis insolitis exactionibus, post hac Cives & Mercatores aggraventur: Deindè, ne à Mag: Cap: Diboviensi, ejusdemq; loci Incolis, tam in Insulâ Ponti contiguâ, quàm
etiam

etiam aliàs in coëmendis ac distrahendis varii generis mercibus & alimentis, contra fundamentalia Civitatis Iura, quicquam impofterum præjudicii Eide-
dem creetur. Tùm ut circa negotiationes Ruthe-
nici falis, falis fodinarũ Arendatores, Eorundemq;
Factores, ab inferendis Civibus injuriis, damnis &
violentiis, poſthac cohibeantur: Deniq; & ad ex-
tremum, ne Magiſtratũs Perſonæ & Cives extrà fo-
rum competens, ad Iudicia Caſtrenſia, Terreſtria
& Tribunalitia evocentur, multò minùs Decretis,
Bannitiones & Infamiam in ſe continentibus, ibi-
dem onerentur. Quæ omnia ſummatim tantũ
indigitata, cùm Reverendiſſimæ Illuſtr: Veſtræ u-
berius aliàs exponere in animo habeamus, nunc
hoc modò, intereà temporis, Eandem obſervanter
rogamus, ut, pro Suâ inſigni in Civitatem hanc be-
nevolentia, ac eâ, quâ pollet, Senatoriâ gravitate,
abolitionem antedictorum omnium, apud S. R. M.
Dñ. Noſtrum Clementiſſimum, gratioſiſſimè pro-
movere dignetur. Nos verò, hiſ ità in Reverendiſ-
ſimæ Illuſt. Veſtræ ſinum reverenter depoſitis, ad
actũs

actûs moderni Solemnia Sancta jam accedimus:
 Et quod SERENISSIMO POTENTISSIMOq; REGI ac
 DOMINO NOSTRO, NOBISq; MAIESTATIS EIUS FI-
 DELIBVS SUBDITIS FAVSTUM, FELIX, & FORTV-
 NATUM IUBEAT ESSE, PER OMNIA SECLA ADO-
 RANDA SS. TRINITAS, debito modo, more Ma-
 jorum, Posteritati in exemplum, in conspectu DEI
 & Angelorum ejus, ore simul & corde sincero, hu-
 millimam subjectionem, S. R. M. interposito Sa-
 cramento firmamus: Illud hoc ipso, adjuvante
 DEO, realiter præstituri, ut quemadmodum ante
 bina fermé secula, post excussum intolerandum
 Crucigerorum jugum, Magno illi inter Coelites
 dicato CASIMIRO Tertio, Ejusdemq; Serenissimis
 Successoribus, Veneranda Antiquitas Nostra, per
 Spontaneam deditionem, in parendi gloriam se ad-
 dixit: quemadmodum etiam hæcce Civitas, in ex-
 perimentum inconcussæ integritatis suæ, (quod ta-
 men citra indecoram jactantiam dictum esto) an-
 te hosce viginti annos, Omnipotentis DEI ope, for-
 midabilem alioquin hostem, moenibus jam incu-
 D ban-

banthem suis, fortiter stitit non modò, sed & indignabundum aliò avertit; Ita & nos, in præsentì, Serenissimo Augustissimoq; CASIMIRO IV. TUTELARI NOSTRO, POST IMMORTALEM DEUM, NUMINI, Domino, Dño Nostro Clementissimo, intemeratum obsequium, ac fidem undiquaque Saram, tectam, & inviolatam, prisca Majorum virtute, conservaturi sumus.

QUod igitur consecrarium illi erat, Juramentum fidelitatis atq; subjectionis Sacræ ac S. R. M. primùm Spectabilis Senatus, Scabini Veteris ac Novæ Civitatis, & cum his Secretarii Civitatis simul, deindè Sexaginta Viri separatim, Secretario Spectabili Dn: Antonio Donepe verba jurisjurandi præeunte, sublati ad cælum duobus digitis, emicante, ex vultu atque oculis, sincera animorum intentione, in hæc, quæ ex germanico idiomate Latino fideliter reddita sequuntur, præstiterunt.

V E R B A.

EGO juro, quod Serenissimo, Potentissimoquè Principi ac Domino, Dño JOANNI CASIMIRO Regi Poloniæ: Duci Prusiæ, & Ejus Majestatis legitimis Successoribus, primò coronatis Regibus, fidelis ero, Ejus honorem, & statū Regium, ut & commodum Reipub. Polonæ & Terrarum

Prusfiæ, pro meo posse procurabo, nec non Suam
Majestatem de omnibus damnis, quæ scivero, cer-
torem faciam, & ea manifestabo fideliter; ità me
DEUS adjuvet!

QVo finito, Illustrissimus & Reverendissimus Dn: Lega-
tus ad fenestram, in medio ferè Curia, Occidentem ver-
sus, ut illinc populum quoque, frequentissimè conden-
satum, viritum jurantem, desuper spectaret, audiretquè,
in elevatum, quantum res polcebat, tabulatum, honorificè de-
ducitur, ibidemquè in sella confidens, elatam cohortantis, ex
formulâ præscriptâ, per proximam fenestram, Populum foro
circumfusum, ad devotam sinceramquè fidelitatis ac subje-
ctionis adjurationem, primùm audiit Præconis vocem.

Inde verò, prælegente verba Iuramenti paulò ante dicto
Secretario, ipsum Populum, sonorâ voce, & magno animo-
rum, quem verba disertissimè cupidissimèque enunciata loque-
bantur, ardore, fidem ac subjectionem Sæ. Ræ. Mti. devoven-
tem vidit, auscultavit, & quod ex oris habitu conjicere licuit,
intimo mentis probavit collaudavitquè testimonio.

Dimissâ igitur, proclamante rursus Præcone, ut jam abi-
rent memores eorum, quæ DEO juxta ac S. R. M. præstare jure-
jurando se obstrinxissent, multitudine, Illustrissim⁹ & Reveren-
dissimus Dn: LEGATVS, inter confusa, non ingrato aurium ob-
lectamento, tubarum, tympanorum, tuborumquè pyriorum,
quæ suis quæquè locis edebantur, certamina, fulgura, fulmina,
ab Illustrissimo Comitatu, præcedente, honoris & observantiæ
causa, Spectabili Senatu, multitudine verò, ut fieri amat, hinc

indè catervatim concursante, avidèquè tam insigni spectaculo oculos atquè auimum pascente, ad diuersorium reducitur.

Claudit istam, Scenæ tam celebris, dieiquè pariter, festivitatem, Splendidissimum, qvo Illustrissimus & Reverendissimus DN:LEGATVS, Illustrissimum ac Nobilissimum comitatum, Spectabilemque simul Senatum Civitatis, excepit, & lautè omni ex parte habuit, epulum.

Postero die, qvi XIII. dicti Mensis fuit, Illustrissimus & Reverendissimus DN:LEGATUS, in reliquis qvoq; Urbibus Prutenicis, similibus, à S. R. M. sibi commissis, defungi festinans Mandatis, viamque Elbingam versus capeffiturus, solenne valedictionis officium, quod Spectabilis Senatus, per eosdem, à quibus salutatus, in ulteriori Istulæ ripa, fuerat, Dnn. Deputatos, observanter Illi exhibuit, gratiosissimè, cum prolixâ benevolentia, erga Civitatem, declaratione, admisit, horàquè post meridiem tertià, non minori, quàm qvo ingressus fuerat, cum splendore & Comitatus magnificentia, inter reboantes tormentorum, in vallo extra portam Culmen. prominentium, fragores, sclopetariorumque, totâ, per quam tendebat, viâ, longo ordine, honoris causa, consistentium, ingeminatas explosiones, ne abitus TANTI HOSPITIS quenquam lateret, Urbe honorificè excessit.

Faxit supremus Regnorum, Regnantiumq; Arbiter, ac Sospitator. ut Ditiones Civitatesq; Prussia, sub Auspicatissimo, cui primam, à duobus propè seculis, debent, ad inclytum Regnum Poloniae accessionis, felicitatem, NOMINE, pristino redonentur decore, & felicissimè, pacatissimè, clementissimè, ultrà annos Patrios, sibi Imperantem, JOANNEM CASIMIR VM, constanti Fide, Subjectione, Amore, amplexentur, Venerentur, prosequantur!